

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Рубежанська Вікторія Олегівна

канд. екон. наук, старший викладач кафедри фінансів, обліку та банківської справи
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Україна

Оніщенко Юлія Миколаївна

здобувач вищої освіти Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Україна

Економічна теорія визначає, що реалізація розробленої стратегії має забезпечувати стратегічну відповідність підприємства перш за все умовам його зовнішнього середовища. Тільки така стратегічна відповідність дозволяє підприємству повною мірою реалізувати можливості його внутрішнього потенціалу і досягти визначених стратегічних цілей його розвитку. Система управління стратегічними перетвореннями підприємства за передбаченим планом дозволяє забезпечити ефективну реалізацію розробленої стратегії тільки в тому випадку, коли реальні зміни умов зовнішнього середовища в цілому відповідають спрогнозованим їх тенденціям. Але сучасний динамізм політичних, економічних технологічних та інших чинників обумовлює дуже часто несподівані і неочікувані зміни умов зовнішнього середовища, які не дозволяють повною мірою реалізувати передбачені стратегічні ініціативи на тому чи іншому етапі стратегічного періоду. В цьому випадку система управління стратегічними перетвореннями за передбаченим планом не може забезпечити стратегічної відповідності підприємства, а отже і передбаченого ефекту реалізації його стратегії [1-2].

Враховуючи те, що в останньому періоді динамізм світової та національної економік суттєво посилюється, перед науковцями і практиками постало завдання пошуку нових, більш ефективних підходів до реалізації розробленої стратегії підприємства. Таким новим у методології імплементації розробленої стратегії було визнано управління стратегічними перетвореннями підприємства в режимі реального часу, яка значно більше підходить загальній методології стратегічного менеджменту, ніж управління цими перетвореннями за передбаченим планом.

Характеризуючи систему управління стратегічними перетвореннями в режимі реального часу, слід зазначити, що вона має суттєві переваги перед системою управління подоланням стратегічного розриву за передбаченим планом. Результати співставлення цих двох систем управління імплементацією розробленої стратегії показують, що ці переваги полягають у наступному:

1. Система управління стратегічними перетвореннями в режимі реального часу забезпечує комплексний підхід до одночасної реалізації всіх видів стратегій підприємств – корпоративної стратегії, всіх функціональних стратегій, а також окремих бізнес-стратегій, оскільки будь-яка зміна факторів зовнішнього середовища (особливо таких, які визначаються як «системні події») впливає на більшість параметрів господарської діяльності підприємства, а тому потребує комплексного його реагування. В той же час управління реалізацією стратегії за розробленим планом розглядає кожен стратегічний ініціативу як самостійний проект, що може втілюватися незалежно від інших видів таких проектів.

2. В управлінні стратегічними перетвореннями в режимі реального часу

приймає участь значно більша чисельність персоналу, ніж за системою управління за розробленим планом. Тут не виникає альтернативи підходу «зверху-донизу» чи «знизу-доверху» в побудові управління, оскільки в управлінні в режимі реального часу приймають участь менеджери як вищої, так і нижчих ланок управління підприємством.

3. Залучення більшої кількості працівників у безпосередній стратегічний процес на стадії реалізації стратегії суттєво зменшує опір стратегічним змінам в діяльності підприємства, як за широтою фронту, так і за інтенсивністю прояву цього спротиву. Це дозволяє прикладати менше зусиль для реалізації розробленої стратегії.

4. В процесі управління стратегічними перетвореннями в режимі реального часу значно більшою мірою використовується особистий потенціал кожного менеджера. Технологія здійснення цієї системи управління передбачає активний зворотній зв'язок між розробниками стратегії та її виконавцями, тому кожен з менеджерів як член команди, що забезпечує реалізацію стратегії, розробляє і доводить до керівництва свої пропозиції щодо найкращих форм і методів імплементації розробленої стратегії.

5. Використання системи управління стратегічними перетвореннями в режимі реального часу виступає одним із дієвих інструментів підвищення організаційної культури менеджерів. Такі параметри організаційної культури як сповідання загальних цінностей підприємства та співучасть у загальних діях на його користь автоматично формуються у менеджерів в процесі здійснення цього управління.

6. Система управління стратегічними перетвореннями в режимі реального часу може використовуватись будь-якими підприємствами, в той час як управління ними за розробленим планом має в цьому відношенні певні обмеження. На відміну від останньої система управління в режимі реального часу без зайвих проблем може бути застосована на малих торговельних підприємствах, підприємствах будь-яких форм товарної спеціалізації та на різних стадіях життєвого циклу.

7. Позитивно відзначає систему управління стратегічними перетвореннями в режимі реального часу і така її риса, як висока гнучкість щодо пристосування до будь-яких умов функціонування підприємства. Вона може бути використана у будь-яких ситуаціях зміни факторів зовнішнього його середовища, які навіть за альтернативами сценарного планування не розглядалися в процесі розробки стратегії.

8. Система управління стратегічними перетвореннями в режимі реального часу створює умови для більш оперативного коригування розробленої стратегії підприємства, якщо певні цілі і стратегічні цільові показники некоректно визначалися за реальними можливостями його внутрішнього потенціалу. Цей процес відбувається у ході забезпечення стратегічної єдності підприємства із умовами зовнішнього середовища, що відбувається в режимі реального часу.

9. Суттєве зменшення рівня спротиву стратегічним змінам, а також оперативне (без запізнь) реагування на зміну умов зовнішнього середовища дозволяє значно прискорити процес реалізації розробленої стратегії у порівнянні із управлінням за розробленим планом.

10. Нарешті, як зазначають науковці, що неодноразово приймали участь у реалізації стратегії за цим методом, при його використанні досягається більш швидка окупність витрат, що були спрямовані на здійснення стратегічних перетворень [4-6].

Всі визначені переваги системи управління стратегічними перетвореннями в режимі реального часу не досягаються автоматично, а ефективно реалізуються за дотриманням певних умов.

Список використаних джерел:

1. Hnatenko, I., Orlova-Kurilova, O., Shtuler, I., Serzhanov, V. & Rubezhanska, V. (2020). An Approach to Innovation Potential Evaluation as a Means of Enterprise Management Improving. *International Journal of Supply and Operations Management*, 7 (1), 112-118. Retrieved from: <https://doi.org/10.22034/ijsum.2020.1.7>.
2. Hnatenko, I. & Rubezhanska, V. (2018). Architectonics of the concept of the national labour market regulation. *Journal Management*, 1 (27), 79-90.
3. Samborskyi, O., Isai, O., Hnatenko, I., Parkhomenko, O., Rubezhanska, V. & Yershova, O. (2020). Modeling of foreign direct investment impact on economic growth in a free market. *Accounting*, 6(5), 705-712. Retrieved from: <https://doi.org/10.5267/j.ac.2020.6.014>
4. Байрачна А.С., Рубежанська В.О. (2021). Роль інновацій у формуванні фінансової стратегії підприємств. Sectoral research XXI: characteristics and features: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference, Chicago, 2021, 2/47-49. <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/article/view/10471>.
5. Kuksa, I., Hnatenko, I., Orlova-Kurilova, O., Moisieieva, N. & Rubezhanska, V. (2019). State regulation of innovative employment in the context of innovative entrepreneurship development. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, 41(2), 228-236. <https://doi.org/10.15544/mts.2019.19>.
6. Zos-Kior, M., Shkurupii, O., Fedirets, O., Shulzhenko, I., Hnatenko, I. & Rubezhanska V. (2021). Modeling of the Investment Program Formation Process of Ecological Management of the Agrarian Cluster. *European Journal of Sustainable Development*, 10(1), 571-583. Retrieved from: <https://doi.org/10.14207/ejsd.2021.v10n1p571>.